

Indsamlingsstrategi frem til 2023

Indhold

1. Indledning	2
2. Love og regler	2
2.1: ICOMs museumsetiske regler (november 2006).....	2
2.2: UNESCO's retningslinjer omkring den immaterielle kulturarv (2003)	2
2.3: Museumsloven (2012).....	3
2.4: Slots- og Kulturstyrelsens retningslinjer for indsamling (sidst opdateret 23.05.2017).....	3
2.5: Nordjyllands Historiske Museums vedtægter	5
3. Kriterier for indsamling	5
3.1: Arkæologi	5
3.2: Nyere tid	5
4. Indsamlingspraksis	6
4.1: Arkæologi	6
4.2: Nyere tid	8
5: Organisering	8
5.1: Indsamlingsansvar	8
5.2: Henvendelser og aflevering.....	9
5.3: Netværk og puljer og samarbejde med andre museer	9
6. Indsamlingsplan gældende frem til 2023	10
6.1: Aalborghus Slot.....	10
6.2: Regan Vest.....	10
6.3: Fyrkat.....	11
6.4: Anden indsamling.....	11

1- Indledning

Nordjyllands Historiske Museum (herefter NJM) er i besiddelse af en af landets ældste og mest righoldige samlinger af museumsgenstande. Museets indsamling er baseret på en aktiv men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning og formidling.

Dette dokument består af tre dele: første del (afsnit 2) omhandler de love, regler og vedtægter, som indsamlingsplanen skal tage sit udgangspunkt i. Anden del (afsnit 3-5) omhandler generelle overvejelser omkring det, der ligger til grund for indsamlingen, kriterier og praksis, foruden praktiske foranstaltninger omkring organisering på NJM. Her er det særlig tydeligt, at indsamlingsprincipperne for hhv. arkæologi¹ og nyere tid er forskellige. Sidste del (afsnit 6) er en indsamlingsplan gældende frem til 2023, hvilken, naturligvis, lægger sig op ad museets strategi for forskning og formidling.

Retningslinjerne og indsamlingsplanen fastlægger således tilsammen de overordnede prioriteringer og satsningsområder for hele museet (arkæologi og nyere tid) samt de specifikke emner, som efter museets opfattelse bør være bedre repræsenteret i samlingen. Indsamlingsplanen er således formuleret, så museet kan henvise til den fastlagte plan (politik om man vil), når museet må afvise donationer, som ikke er relevante i samlingen.

2- Love og regler

NJMs indsamlingsplan er formuleret med baggrund i både internationale og nationale lovgivninger foruden generelle regler og retningslinjer udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen. Endelig tager indsamlingsplanen afsæt i museets vedtægter. Nedenstående er væsentlige udpluk fra ovennævnte love, retningslinjer m.m.

2.1- ICOMs museumsetiske regler (november 2006)

2,1: Indsamlingspolitik: *Ledelsen skal formulere og offentliggøre retningslinjer for indsamling, bevaring og håndtering af samlingerne. Retningslinjerne bør også omhandle det materiale, som ikke vil blive registreret, konserveret eller udstillet.*

2,8: Brugssamlinger: *Museets indsamlingspolitik kan også omfatte anvisninger for den type brugssamlinger, hvor der lægges vægt på bevaringen af kulturelle, videnskabelige eller tekniske processer frem for på bevaringen af selve objekterne, eller hvor objekterne er indsamlet for at blive brugt praktisk eller i en undervisningssammenhæng.*

3,10: Samarbejde mellem museer og andre institutioner: *Museumsansatte bør fremme samarbejdet med institutioner med lignende interesser og indsamlingspraksis, især højere læreanstalter og andre offentlige institutioner, hvis forskning kan foranledige samlinger uden langsigtet strategi for bevaring.*

2.2- UNESCO's retningslinjer omkring den immaterielle kulturarv (2003)

The "intangible cultural heritage" means the practices, representations, expressions, knowledge, skills – as well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith – that communities, groups and, in some cases, individuals recognize as part of their cultural heritage.

¹ Dette dokument afløser Indsamlingspolitik for Arkæologi af 8. dec. 2015.

This intangible cultural heritage, transmitted from generation to generation, is constantly recreated by communities and groups in response to their environment, their interaction with nature and their history, and provides them with a sense of identity and continuity, thus promoting respect for cultural diversity and human creativity.

Eksempler på indsamling af den immaterielle kulturarv kan være fortælle- og festtraditioner, bryllupsritualer og sangskatte, håndværksmæssige færdigheder eller fremstilling af mad og tøj.

2.3- Museumsloven (2012)

Kapitel 1

§ 2. *Gennem de indbyrdes forbundne opgaver indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling skal museerne i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv.*

- 1) aktualisere viden om kultur- og naturarv og gøre denne tilgængelig og vedkommende,*
- 2) udvikle anvendelse og betydning af kultur- og naturarv for borgere og samfund og*
- 3) sikre kultur- og naturarv for fremtidens anvendelse.*

Kapitel 2

§ 4. *De kulturhistoriske museer belyser forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu.*

Kapitel 8

§ 23. *Kulturministeren og de statslige og statsanerkendte museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne virke for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.*

Stk. 2. Planmyndighederne skal inddrage vedkommende statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum, når der udarbejdes en kommuneplan eller lokalplan, der berører bevaringsværdier.

Stk. 3. Museerne foretager arkivalisk kontrol i høringsfasen vedrørende offentliggjort planmateriale og kan gennemføre undersøgelses- og dokumentationsopgaver inden for deres ansvarsområde med henblik på at sikre, at der i planmaterialet tages hensyn til forekomsten af væsentlige bevaringsværdier.

2.4- Slots- og Kulturstyrelsens retningslinjer for indsamling (sidst opdateret 23.05.2017)

Retningslinjerne vedrører indsamling af genstande, særligt inden for nyere tids kulturhistorie, på de statslige og statsanerkendte kulturhistoriske museer.

MUSEET INDSAMLER INDEN FOR RAMMERNE AF SIT ANSVARSOMRÅDE

Museets ansvarsområde er defineret i museets vedtægter. Museets indplacering og særlige opgaver i netværket af statslige og statsanerkendte museer fremgår heraf. Museets undersøgelser, forskning og indsamling skal finde sted inden for disse rammer og ud fra en planlægning, der sikrer en hensigtsmæssig varetagelse af ansvarsområdet.

MUSEETS INDSAMLING REFLEKTERER ARBEJDSPLANEN

Før museet iværksætter en undersøgelse eller et forskningsprojekt, skal museet undersøge, om andre museer har gennemført undersøgelser på området.

Museet skal i sin 4-årige arbejdsplan - uddybet i det årlige kommenterede budget - redegøre for valget af projekter. Museets indsamling bør være et resultat af denne planlægning. Museet skal inddrage andre museers forskning, og anden forskning inden for området, med henblik på at undgå en overlapning i forskning og indsamling. Projekter, der opstår i planperioden, skal indarbejdes i planlægningen.

MUSEET INDSAMLER SOM LED I FORSKNING OG UNDERSØGELSER

Museets indsamling skal være styret af museets forsknings- og indsamlingsplan og af museets fastlagte dokumentationspolitik.

MUSEETS PASSIVE INDSAMLING BEGRÆNSES TIL ET MINIMUM

Museets indsamling må ikke være styret af tilfældigheder eller de bevaringsskøn, som kommer til udtryk gennem tilbudte gaver til museet. Hvis museet skal indlemme genstande, der ikke er et delresultat af museets forsknings- og indsamlingsplan, skal der være helt særlige årsager hertil.

MUSEETS INDSAMLINGER SKAL BEGRUNDES

Museet skal i sammenhæng med registreringen af en accession begrunde, hvorfor genstanden(e) indlemmes i museets samling, således at eftertiden kan forstå den dokumentationshensigt, der var begrundelsen for, at museet besluttede at afsætte ressourcer til at bevare den eller de pågældende genstande.

MUSEER KOORDINERER DERES INDSAMLINGER

Hvis ikke museet allerede har undersøgt den genstandsmæssige dækning af et emne på andre museer, skal museet senest i forbindelse med en evt. beslutning om en større hjemtagelse undersøge genstandsbestanden på andre museer, således at dublering af indsamling undgås. I centralregisteret 'Museernes Samlinger' (www.kulturarv.dk/mussam) kan man skabe sig et overblik den samlede bestand af genstande og dokumentationsmateriale på de statslige og statsanerkendte kulturhistoriske museer.

INDSAMLING, BEVARINGSOMKOSTNINGER OG KULTURHISTORISK VÆRDI

Museet skal i forbindelse med enhver accession vurdere bevaringsomkostningerne - såvel konserveringsudgifter som udgifter til magasinering - set i relation til genstandens betydning. Museet bør beregne sine udgifter til registrering, konservering, sikring og opbevaring, således at prisen herfor kan indgå i museets accessions-overvejelser.

MUSEER BØR IKKE ERHVERVE KLAUSULEREDE GENSTANDE

Klausulerede genstande eller samlinger medfører bindinger, som over tid viser sig at være en belastning for museet. Museet bør derfor ikke af kortsigtede hensyn underlægge sig sådanne forpligtelser.

En undtagelse for hovedreglen er tilgængelighedsbegrænsning til arkivalier. Regelsættet herom forvaltes af Statens Arkivers og anses ikke for en klausulering i nærværende forstand.

ALTERNATIVER TIL GENSTANDSINDSAMLING

Museet bør som alternativ til indsamling overveje andre former for dokumentation. Fotos, opmålinger, modeller og beskrivelse kan i nogle tilfælde erstatte - eller være at foretrække - frem for hjemtagelse af genstande eller store helheder.

2.5- Nordjyllands Historiske Museums vedtægter

Museets formål og ansvarsområde

2.1 Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu.

2.2 Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskning samt udbrede kendskabet til resultatet af såvel museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

2.3 Museets ansvarsområde omfatter arkæologi og nyere tids kulturhistorie i følgende kommuner: Jammerbugt Kommune, Mariagerfjord Kommune, Rebild Kommune og Aalborg Kommune.

2.4 Museet varetager

- Indsamling, registrering, forskning, formidling og berejsning skal finde sted inden for den geografiske, tids- og emnemæssige afgrænsning af museets godkendte ansvarsområde.
- Museet kan i nærmere konkrete tilfælde deltage i projekter omfattet af ansvarsområdet uden for museets geografiske område.
- Genstande, der savner naturlig tilknytning til museets ansvarsområde, bør ikke indlemmes i samlingerne, men søges henvist til et relevant museum.

3- Kriterier for indsamling

3.1: Arkæologi

En meget stor del af det arkæologiske arbejde på NJM udspringer af kap. 8-arbejdet som beskrevet i Museumsloven. Princippet om bygherrefinansierede udgravninger gør det mere aktuelt end nogensinde før, at museets administration af loven opfylder alle formelle krav. Afdelingen er således i tæt dialog med Slots- og Kulturstyrelsen om løsning af de arkæologiske opgaver.

Et andet arbejdsområde på NJM, som i de seneste år også har krævet meget tid, er behandlingen af danefæ. Opgaven prioriteres højt, da museet får meget væsentlige informationer om det arkæologiske materiale og understøtter herved den folkelige interesse for faget. Afdelingen er i tæt dialog med Nationalmuseet om håndteringen af danefæ, og museet følger de retningslinjer, som Nationalmuseet udstikker.

3.2- Nyere tid

Når NJM indsamler genstande, undersøges om genstanden har en historie, der gør den relevant som museumsgenstand. Følgende kriterier er gældende i indsamlingsplanen:

Proveniens: Det vigtigste kriterium ved indsamling er proveniens. Hvis genstanden ikke kan knyttes til museets geografiske eller emnemæssige område, er genstanden ikke relevant og afvises.

Proveniensen dækker tre ting:

- 1- Hjemsted (genstanden skal være produceret i eller have en anden form for tilknytning til museets geografiske og emnemæssige ansvarsområde. Dermed er den en del af den lokale kulturarv. En genstand kan imidlertid også være en del af den lokale kulturarv, selvom personen, der har ejet den, kommer fra en anden lokalitet, og har taget genstanden med derfra)
- 2- Datering (genstanden skal kunne dateres)
- 3- Den gode historie (genstanden skal have en livshistorie: hvem har brugt genstanden, hvor og hvornår er genstanden blevet brugt, hvad har genstanden været brugt til, hvem har fremstillet genstanden, findes der billeder af genstanden i brug?) Det betyder, at museets fagpersonale, der indsamler genstandene skal spørge ind til givers viden om genstanden og giver skal ”tvinges” til at skrive eller fortælle om de afleverede genstande.

Hul i samlingen / hul i en tidsperiode: Dette kriterium anvendes som udgangspunkt kun såfremt de to ovennævnte kriterier er opfyldt. Det betyder, at en genstand ikke tages ind alene med det formål at udfylde et hul, men at den også supplerer med viden om genstanden og dens brug.

Fysisk tilstand: Genstandenes bevaringstilstand skal altid vurderes forud for indsamling. Genstande kan nemlig være i så dårlig forfatning, at det ikke kan betale sig at indlemme dem i samlingen, enten fordi de økonomiske ressourcer til konservering er for store eller fordi genstandene ikke er til at ”redde” og med tiden vil forgå.

Udstillingsegnete genstande: NJMs indsamling sker i overensstemmelse med både museets forsknings- og formidlingsplaner og derfor er en vurdering om en genstand er ”udstillingseget” relevant. At være ”udstillingseget” dækker over såvel en visuel værdi som den fysiske tilstand.

Store og uhåndterlige genstande: Ved indsamling af store og uhåndterlige genstande (eksempelvis maskiner, møbler, bygninger/bygningsdele og lign.), skal det overvejes om deres bidrag til kulturarven kan bevares gennem fotodokumentation og opmålinger i stedet for og derved mindske omkostninger til bevaring.

Indkøb: NJM køber som udgangspunkt ikke genstande. Dog er det sket i enkelte tilfælde, at malerier og sølvværk er blevet købt, idet de vurderedes som relevante for samlingen.

Yderligere overvejelser: Af indsamlingsovervejelser kan genstande være udtryk for eksempelvis det typiske/det repræsentative, det forskellige, det sjældne, pragtgenstande, symbolske genstande, helheder, genstande med en særlig aura, relikvier, hadegenstande, grimme genstande, æstetiske genstande, brugte genstande og nye genstande.

4 - Indsamlingspraksis

4.1- Arkæologi

Nordjyllands Historiske Museum har en lang tradition for gennemførelse af arkæologiske udgravninger og dermed for indsamling af genstande. Det kommer i dag bl.a. til udtryk ved, at der

findes ca. 130.000 genstande fra forhistorie, middelalder og renæssance i museets samling (ca. 2/3 af NJMs samling). Museets indsamlingspraksis er knyttet til følgende fire områder:

Indsamling foranlediget af de lovpligtige arkæologiske opgaver (kapitel 8-arbejdet): Langt de fleste genstande i museets samling bunder i arkæologiske udgravninger betinget af kapitel 8-arbejdet inden for museets ansvarsområde. Dette medfører, at museet kun selv kan prioritere oldsagsindsamlingen inden for de rammer, som kapitel 8-arbejdet giver. Disse begrænsninger gør dog ikke, at museet ikke har en reflekteret og prioriteret indsamlingspolitik. Således prioriteres det udelukkende at hjemtage de genstande fra udgravningerne, som skønnes at have en faglig relevans for den pågældende lokalitet. Denne vurdering foretages, når det er nødvendigt, i tæt samspil med den eller de inspektører, der har den største ekspertise inden for den pågældende hovedperiode eller i samspil med eksperter udefra.

Der hjemtages ikke kun oldsager, som kan bibringe ny viden mht. tolkning og datering af den konkrete lokalitet, men også genstande som bl.a. makrofossiler og jordprøver, der i forbindelse med fremtidige analyser fx kan bibringe viden vedr. erhverv, økonomi og andre aspekter af renæssance, middelalder og forhistorie. Helt konkret er der en række genstandstyper, som ofte ikke hjemtages, men blot registreres i felten. Dette gælder fx de tilfælde, hvor der findes et enkelt uornamenteret sideskår eller flintafslag i et stolpehul, kværnstensfragmenter, knusesten, hele kværnsten mv. I nogle tilfælde fotoregistreres hele kværnsten i felten.

I mange tilfælde er det så heldigt, at nødudgravningerne kan kobles til/koordineres med og indgå i museets forskningsstrategi, hvilket især gælder udgravninger fra jernalder, vikingetid og middelalder i det østlige Limfjordsområde. Eksempler på dette er fx tidligere undersøgelser af byhøjene ved Nørre Tranders og Nørre Hedegårde, yngre jernalders bebyggelse på Bejsebakken og de mange undersøgelser i den middelalderlige bykerne i Aalborg.

Indsamling som følge af de forskningsmæssige satsningsområder: Indsamlingspraksissen i forbindelse med de forskningsmæssige satsningsområder følger i store træk det under punkt 1 skitserede. Eftersom deciderede forskningsudgravninger er meget udgiftstunge, er det desværre sjældent, at museet har mulighed for denne type af selvvalgte undersøgelser/indsamling. Dette punkt samt næste punkt hænger mere eller mindre sammen, eftersom detektorfundene indgår i museets forskningsstrategi.

Indsamling bevirket af indlevering af detektorfund: I forbindelse med samlingsaccession som følge af indlevering af detektorfund har Nordjyllands Historiske Museum en særskilt nedskreven praksis for håndtering og registrering af detektorfund. Der modtages kun fund til danefæhåndtering, såfremt de stammer fra museets ansvarsområde, dvs. Jammerbugt, Rebild, Mariagerfjord og Aalborg kommuner. Genstande med fundproveniens (koordinater) opprioriteres, og detektorfolkene har efterhånden stor forståelse for vigtigheden af dette. Alle indleverede fund af arkæologisk interesse registreres desuden separat i Mapinfo i en særligt udviklet tabelstruktur, som giver mulighed for rent statistisk at arbejde med dataene, som pt. omfatter ca. 16.000 genstande indleveret i perioden 1976-2017. Indsamlingsproceduren er, at alle fund jf. museumsloven sendes til danefæbedømmelse på Nationalmuseet. En del af de genstande, som ikke erklæres for danefæ, og som returneres, indgår enten i museets samling eller returneres/destrueres. Førstnævnte gruppe omfatter ofte både fibelfragmenter og hele fibler, mens sidstnævnte gruppe omfatter forskelligt skrot fra nyere tid, som ikke har nogen arkæologisk interesse.

Indsamling grundet gaver fra borgerne: En mindre gruppe af genstande indgår i samlingen som følge af, at de indleveres til museet som gaver fra private. For at disse genstande kan indlemmes i samlingen, er der en række forhold, der skal opfyldes: A) stammer genstanden fra museets ansvarsområde? B) er der proveniens knyttet til genstanden? Hvis ikke, har genstanden så en særlig værdi i forhold til udstilling, formidling eller forskning?

4.2- Nyere tid

Nordjyllands Historiske Museums samling indeholder en større samling af genstande fra nyere tid, registreret på godt 65.000 genstandsposter (ca. 1/3 af NJMs samling).

NJM indsamler genstande som led i forskning og undersøgelser. Den indsamlingsstrategi, der anvendes tager således udgangspunkt i museets forsknings- og formidlingsstrategier. Museets indsamlingspraksis er knyttet til følgende syv områder:

Forskningsbaseret indsamling tager udgangspunkt i museets forskningsstrategi. De indsamlede genstande og andet dokumentationsmateriale (særligt fotos) registreres i undersøgelsesager.

Samtidsdokumentation/kapitel 8 indsamling anvendes blandt andet til at dokumentere virksomheder eller skoler der er på vej til at lukke eller fortsat eksisterer. Det kan også være bygninger, der er på vej til at blive revet ned eller dokumentation af arbejdsprocesser eller den immaterielle kulturarv.

Målrettede indsamlingskampagner har til formål at sætte fokus på et bestemt emne, museet særligt interesserer sig for. Her er det vigtigt at målrette kampagnen til det museet mangler i samlingen. Indsamlingskampagner kan tage op til flere år og er tidskrævende. Målrettede indsamlingskampagner kan også indeholde eksempelvis indsamlingsdage på museet.

Alternativ indsamling. Store genstande eller større helheder kan være svære at indsamle, hvorfor en alternativ indsamling kan være nødvendig, eksempelvis udtage enkelte dele som repræsentant for helheden (et reklameskilt) eller fotodokumentere og opmåle genstanden samt eventuelt indsamle andet materiale om genstanden.

Interview- og erindringsindsamling. Interview med personer om deres levede liv, hvad enten det er med udgangspunkt i en genstand en bolig eller en begivenhed giver oplysninger, der bidrager til den fælles lokale kulturarv.

Spin off indsamling. Udstillinger og andet formidling kan afføde ny indsamling og supplerer af museets eksisterende viden.

"Passiv" indsamling vil udelukkende ske såfremt de konkrete genstande kan kobles til museets fastlagte indsamlingsplan. En "passiv" indsamling kan desuden, ud fra en faglig vurdering, føre til en videregående kulturhistorisk undersøgelse.

5 - Organisering

5.1- Indsamlingsansvar

Det er museets faglige personale, historikere og arkæologer, der har ansvaret for indsamling. Indsamlingen foretages af museets inspektører. Indsamlingen kan endvidere foretages i samarbejde med andre, der har lokalhistorisk kendskab til et særligt emne eller kendskab til en særlig teknik, eksempelvis detektorførere. Derudover kan der tilknyttes projektansatte medarbejdere, der foretager indsamling i forbindelse med forsknings/undersøgelsesprojekter eller større udgravninger.

Det er museets samlingsinspektør i samarbejde med museets konservator, der varetager genstandssamlingen på hele museet, hvorfor også genstandsindsamling af særligt nyere tids genstande, koordineres i samarbejde med samlingsinspektøren.

De to afdelinger "Arkæologi" og "Udstillingssteder og Nyere tid" holder begge faglige møder, hvor genstandsindsamling drøftes. Samlingsinspektøren indgår i museets nyere tids inspektørgruppe.

5.2- Henvendelser og aflevering

Det er alene museets faglige personale, der kan tage imod aflevering af genstande. Museets frontpersonale m.v. har således ikke bemyndigelse til at tage imod genstande, men skal kontakte den faglige relevante person i tilfælde af personlig henvendelse og uden forudgående aftale.

Ved en henvendelse (telefonisk, personlig, skriftlig) om, og aflevering af nyere tids genstande, skal der altid udfyldes en indleveringsseddel med så mange relevante oplysninger om genstandene som muligt. På indkomstsedlen, som giver underskriver, informeres om, at givers navn indgår i et offentligt tilgængeligt register (jf. persondataloven).

Ved henvendelser om aflevering af større genstande tager museets relevante faginspektør på besigtigelse medbringende et kamera til fotografering af genstanden/e. Herefter vurderes om genstanden/e skal hjemtages.

Praksis i forbindelse med aflevering af genstande til danefæbedømmelse er, at finder underskriver en afleveringsblanket, som desuden indeholder informationer om fundsted, fundets art osv. Samtidig skriver finder under på, at genstande der ikke er Danefæ må indgå i museets samling eller kasseres, hvis museet ønsker dette. Danefæ må kun afleveres til de af museets folk, der arbejder med Danefæ. Afleveringen foregår i øvrigt efter aftale.

5.3- Netværk og puljer og samarbejde med andre museer

NJM samarbejder med andre statsanerkendte museer og genstandsindsamling koordineres ud fra viden om øvrige museers ansvarsområder og projekter. NJM holder sig i øvrigt orienteret i de faglige netværksgrupper/puljer, hvorfra indsamling af nyere tids genstande diskuteres.

NJM foretager ingen koordinering med bestemte museer i forbindelse med indsamling af genstande fra arkæologiske undersøgelser. Arkæologisk afdeling holder sig dog generelt orienteret om de debatter, der foregår inden for området vedr. indsamlingspraksissen. Det er fx meget oppe i tiden at tale om at hjemtage så lidt som muligt. Disse synspunkter har museet forståelse for, men vi mener, at det er vanskeligt at spå om fremtidige forskningsprojekter, ligesom de forskellige naturvidenskabelige analysemetoder hele tiden er under udvikling, hvorfor indsamling af genstande fra de arkæologiske udgravninger har høj prioritet.

6 - Indsamlingsplan gældende frem til 2023

Ovennævnte kriterier og principper for indsamling er sammen med nedennævnte projekter styrende for den kommende indsamling på Nordjyllands Historiske Museum.

I NJMs perspektivplan for 2017-2020 er det et strategisk mål at understøtte en udvikling, hvor museet går fra at bestå af to til tre større og ti mindre udstillingssteder til at bestå af fire til fem større og færre mindre udstillingssteder. Den historie- og formidlingsfaglige indsats, hvilket også omfatter genstandsindsamling, for en række af de eksisterende udstillingssteder må derfor nødvendigvis nedjusteres.

Indsamlingsplanen skal ses i sammenhæng med museets øvrige planer, særlig inden for forskning og formidling. Nedenfor er nævnt større satsningsområder, der forventer at forøge Nordjyllands Historiske Museum genstandssamling.

6.1- Aalborghus Slot

I perspektivplanen anføres blandt andet: ”Med det formål at etablere et samlende, historiefagligt og historieformidlende miljø i centrum af Aalborg er Aalborg Kommune, Aalborg Stadsarkiv og Nordjyllands Historiske Museum gået sammen om udviklingen af planerne for Aalborghus Slot. (...) I arbejdet med Aalborghus Slot vil museets fokus især ligge på Nordjyllands og Aalborgs betydning i overgangen fra middelalderstaten til renæssancestaten, som man ser i opgøret omkring Reformationen med Skipper Clementfejden.” Det anføres dertil, at byens ”nyere historie, herunder industritiden” skal indgå i museets profil i Aalborg, eventuelt med aktiviteter på Spritfabrikken. Der satses derfor særligt på indsamling, der dels kan styrke viden og formidling om overgangen i Nordjylland fra middelalder til renæssancestat (igangværende og kommende udgravninger i henhold til Museumslovens kapitel 8), dels kan udbygge den igangværende vidensopbygning med fokus på fysiske, økonomiske, sociale og kulturelle aspekter af Aalborgs industrielle og nyere udvikling.

6.2- Regan Vest

Tilvejebringelsen af det samlingsmæssige grundlag for etableringen af REGAN Vest – Danskernes Koldkrigsmuseum. Museet åbner fra 2020 med udgangspunkt i koldkrigsbunkeren REGAN Vest. Projektet, der søges finansieret gennem eksterne finansiering, opdeles i følgende fem delprojekter, der samlet vil sikre det samlingsmæssige grundlag for realiseringen af det nye museum:

En indlemmelse af de 10-15.000 genstande i REGAN Vest i Nordjyllands Historiske Museums samlinger.

En historiefagligt fokuseret indsamling, der sikrer, at indsamlingen omfatter krydsfeltet mellem de vigtigste udviklinger og begivenheder i Den Kolde Krig og danskernes tilværelse gennem hele epoken fra 1945 til 1991.

Første fase i en brugerbaseret kampagne med titlen *Danskernes koldkrigsfortælling – vores historie*, der lægger op til, at danskerne gennem erindringer og genstande selv kan bidrage til fortællingen om, hvordan Den Kolde Krig påvirkede deres liv og hverdag.

Anden fase i den brugerbaserede kampagne, der giver den brede befolkning kendskab til indsamlingsarbejdet og mulighed for selv at bidrage med deres fortællinger og genstande. En indkredsning og beskrivelse af de narrative grundtemaer, der både kan være bærende for opfyldelsen af missionen for REGAN Vest – Danskernes Koldkrigsmuseum, og som samtidigt kan formidles med inddragelse af både immateriel kulturarv og indsamlede museumsgenstande.

6.3- Fyrkat

Museet ønsker at realisere et nyt formidlingscenter tæt på Vikingeborgen Fyrkat. Det indkredsnes i perspektivplanen, at "De overordnede fortællespor i en sådan bygning ved Fyrkat bliver: Fyrkat ringborg, dagligliv, Vølven og Asatro, runesten og krigerelite samt naturen omkring Fyrkat".

Indsamlingsstrategien til dette projekt er rettet mod kommende udgravninger (opgaver i henhold til Museumslovens kapitel 8), der periodemæssigt kan indgå og styrke aktiviteterne i forbindelse med planlægningen af et nyt formidlingscenter og optagelsen på verdensarvslisten.

6.4- Anden indsamling

Ud over de tre hovedprojekter har Perspektivplanen særligt fokus på etablering af et samlet Mariagerfjord Museum, "*...som får til huse i dele af Lystfartøjsmuseet på Hobro Havn. Temaet for museet bliver bl.a. natur, landskaber, geologi og historie omkring fjorden. Projektet finansieres af egen tid.*" Afstemt efter behov vil dette projekt blive prioriteret på niveauer fra anvendt dataindsamling til anvendelsesorienteret forskning.

Endelig tilstræbes der en optimal udnyttelse af museets løbende opgavevaretagelse, således at denne kan udmøntes i relevant forskning, formidling og indsamling. – blandt andet ifm. de arkæologiske og historiske opgaver i henhold til Museumslovens kapitel 8 samt udstillings- og formidlingsopgaver.